

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา

Academic Administration of Educational Institution Administrators Based on
Teachers' Opinions under the Secondary Educational Service Area Office Yala

ดาลารีน อับดุลฮานุง¹, ดร.จร ประสงค์สุข²

Dalareen Abdilhanung¹, Dr.Jhon Prasongsuk²

สังกัดคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

Abstract

The objective of this research is 1) to study the level of academic administration of school administrators based on teachers' opinions under the Secondary Educational Service Area Office Yala; and 2) to compare the level of academic administration of school administrators based on teachers' opinions under the Secondary Educational Service Area Office Yala, classified by gender. In this study, the sample consisted of 204 teachers from 12 schools. The sample size was determined using Taro Yamane's formula (1973: 727–728), and proportional allocation was applied to select the sample. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA (F-test). When statistically significant differences were found, pairwise comparisons were conducted using the Scheffé method. The results revealed that 1) the level of academic administration of school administrators based on teachers' opinions under the Secondary Educational Service Area Office Yala was high overall, with curriculum management and implementation having the highest mean score; and 2) after comparison, there were no statistically significant differences in teachers' opinions under the Secondary Educational Service Area Office Yala, classified by gender and work experience, at the 0.05 level.

Keywords: Academic Administration, Educational Institution Administrators

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงานในการวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 204 คน จาก 12 โรงเรียน ได้มาจากการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973: 727-728) เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสัดส่วนประชากร (Proportional Allocation) ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป (F- test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe 's procedure) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ระดับคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 งาน คืองานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่าการบริหารงานวิชาการนั้นถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนมีเป้าหมายคือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นมีคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลเมืองดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งผลทำให้การศึกษาสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ แต่ในยุคแต่ละสมัย เมื่อสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งก่อให้เกิด แรงผลักดันที่จะทำให้อสังคมไทยต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้ทันกับสถานการณ์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 และ 24 ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมการจัดการเรียนรู้อิสระให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผูกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้

อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถจัดบรรยายภาค สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และมีความรอบรู้ทั้งสามสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพการจัดการศึกษาไม่สามารถบรรลุตามแนวทางได้ ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 หมวด 4 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาจึงต้องกำหนดแนวทางเป้าหมายการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545) การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้น การบริหารวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพของการศึกษาจะดีหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล คุณภาพของครูผู้สอน และการบริหารวิชาการ ดังนั้น การบริหารวิชาการจึงเป็นงานสำคัญ บุคลากรต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารวิชาการเพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสนับสนุนในงานวิชาการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใดผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่องานวิชาการสามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางานสามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ ได้อย่างดีและเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญนอกจากมีการแบ่งงานให้เหมาะสมกับคนแล้วต้องมีการติดตามการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพนั้นต้องใช้นั้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การบริหารงานวิชาการจึงเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่จะส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนเพราะเป็นกระบวนการพัฒนาการสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน จุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคือ มุ่งพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ความสามารถในการพัฒนางาน ปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึงงานการเรียนการสอนโดยปรับปรุงเทคนิควิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้งานวิชาการเป็นกระบวนการที่มี

จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนและพัฒนางานให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอน มีคุณภาพถึงระดับที่พึงประสงค์ มีขอบข่ายการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นรักษาควบคุมมาตรฐานการศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนยุ่งยาก เพราะเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายและเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่างกัน แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนในด้านงานวิชาการอย่างดีก็ตามแต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนอยู่เสมอขณะทำงานในสถานการณืจริง เนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ และต้องเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจสละเวลาได้เพียงพอต่อการเตรียมการสอนของตนให้ทันสมัยอยู่เสมอ การบริหารงานวิชาการจะช่วยส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาชีพ ให้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นรูปแบบของกระบวนการให้ครูมีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุขและคุณภาพทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มีการนำผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลาโดยเฉพาะผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2567 พบว่า ด้านคุณภาพการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเปรียบเทียบจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับเขตพื้นที่การศึกษากับระดับประเทศ จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนรวมเฉลี่ย ต่ำกว่าระดับประเทศ ส่วนคะแนนรวมเฉลี่ย O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 34.02 แต่คะแนนรวมเฉลี่ย O-NET ระดับประเทศเท่ากับ 35.15 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ส่วนคะแนนรวมเฉลี่ย O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 31.63 แต่คะแนนรวมเฉลี่ย O-NET ระดับประเทศเท่ากับ 31.86 จึงเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ (รายงานผลการทดสอบขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2567) จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลาทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา กรอบแนวคิดและงานวิจัยสังเคราะห์มาจากนักวิชาการ ดังนี้ ปาริชาติ สุนทร (2560) สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) จิรพงศ์ ไผตรีจิตร

(2565) และ สุชาดา ทิพย์กองลาด (2566) ซึ่งผลการสังเคราะห์ความถี่สูงสุด พบว่า ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล
5. ด้านการนิเทศการสอน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 415 คน จาก 12 โรงเรียน (ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา. 2568: ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวินิจฉัยนี้ คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 204 คน จาก 12 โรงเรียนได้มาจากการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 727-728) เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสัดส่วนประชากร (Proportional Allocation) ของแต่ละโรงเรียน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา ปีการศึกษา 2568

ขอบเขตด้านเวลา

ระหว่างเดือน มิถุนายน พ.ศ.2568 – พฤษภาคม 2569

ทบทวนวรรณกรรม

การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษาเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องในองค์กรที่บ่งชี้ ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ หากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลได้ ย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติด้วย โดยมีนักวิชาการให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

ความหมายการบริหารสถานศึกษา

พ่องพรรณ พลราช (2560 : 33-34) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการวางแผนกลยุทธ์ การตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาทั้งหมดอย่างคุ้มค่า โดยใช้หลักการและแนวคิด ทฤษฎีการบริหารมาสนับสนุนในการตัดสินใจ เพื่อให้ได้ผลการดำเนินงานที่ออกมาถูกต้องและเหมาะสม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

มูนา จารง (2560 : 30) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางการปฏิรูปการศึกษา มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพโดยได้บัญญัติให้มีกระขายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคลและงานบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อความยืดหยุ่นและความสะดวกในการบริหารจัดการในองค์การมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

บุญชนะ บุญโตนด (2562 : 10) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการโดยมีบุคคลในการบริหารจัดการ ร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้ค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมด้วย กระบวนการต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาให้เกิดความเจริญงอกงามตามวัตถุประสงค์ การบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ เช่น วิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

เฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564 : 12) ได้กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่นำทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนามนุษย์ให้คุณภาพ และมีการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาซึ่งการดำเนินงานเราต้องอาศัยบุคคลอื่นด้วย เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร

อนุจิรา ปันโย (2565 : 25) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มผู้บริหารเพื่อต้องการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม เพื่อพัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

หัสภูมิ รัตติ (2565 : 15) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการให้มีการร่วมมือกันของครูผู้สอน หัวหน้างานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทำงานร่วมกันภายใต้เป้าหมาย สร้างข้อกำหนดและการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน สมรรถนะของครูสมรรถนะของผู้บริหารคุณภาพของโรงเรียนและการยอมรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

สรุปลได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการวางแผนและดำเนินการในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา ทุกด้านอย่างเป็นระบบตามกฎหมายภายในสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน นำหลักการบริหารสถานศึกษามาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้คุณธรรมและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่สำคัญที่สุดและเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

นุชรี เนียมมรัตน์ (2562 : 10) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกประเภทในสถานศึกษา เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารและทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญ เป็นงานที่เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จความถาวรของผู้บริหาร และคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

อชิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562 : 19) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจและเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา เพราะงานวิชาการประกอบไปด้วยงานที่สำคัญ ๆ ของสถานศึกษามากมายภายในสภาวะเป็นงานหลักหรืองานจัดการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล ฯลฯ ซึ่งแต่ละงานจะเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าและคุณภาพของสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้นแล้วการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพนั้น จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย

ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563 : 43) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการบริหารกิจกรรมทุกชนิดภายในสถานศึกษาให้แก่แก่นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความรู้ความสามารถและให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

เฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564 : 15) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้เพื่อให้ออกคล้องกับความมุ่งหมายและจุดมุ่งหมายของการศึกษาและที่สำคัญคือเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเรียนส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา

จิรพงศ์ ไมตรีจิตร (2565 : 21) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมีประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการ ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป ซึ่งงานวิชาการเป็นภารกิจที่ต้องทำ ดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การบริหารงานหรือการดำเนินกิจกรรม กระบวนการที่มีความต่อเนื่องในการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จึงจำเป็นต้องมีหน้าที่ในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ

หัสถุณี รัตติ (2565 : 21) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ชุมชนและผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ร่วมกันจัดให้มีระบบการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ ทั้งด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ เป็นต้น โดยความร่วมมือการสนับสนุนส่งเสริมและการประเมินผล ตลอดจนการทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้เครื่องมือในการจัดระบบการบริหารงานวิชาการการศึกษาให้ออกคล้องตามหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินการในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาทุกด้านอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผล การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียนตรงตาม

เป้าหมายของหลักสูตรมุ่งเน้นไว้ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความรู้ ทักษะ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสุขภาพที่ดีตามเกณฑ์ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 415 คน จาก 12 โรงเรียน (ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ยะลา. 2568: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ยะลา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 204 คน จาก 12 โรงเรียน ได้มาจากการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 727-728) เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยคำนวณจากสัดส่วนประชากร (Population) ของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน เป็นแบบ (Check List) ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เพื่อทราบถึงตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามตามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา โดยมีข้อคำถามทั้งสิ้น 40 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล 5) ด้านการนิเทศการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา เพื่อแนะนำตัวและขอความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้ที่สถานศึกษาด้วยตนเองโดยกำหนดระยะเวลา 21 วันหรือ 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง พร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของ แบบสอบถาม หากมีส่วนใดที่ไม่สมบูรณ์ จึงดำเนินการขอข้อมูลเพิ่มเติม

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ สรุปผลเพื่อนำเสนอเป็นผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์คือค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ประมวลด้วย 5 ด้าน โดยใช้สถิติในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และตั้งค่าการแปลผลตามเกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ เบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545:101; อ้างอิงจาก Best.1891) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง

3. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร โดยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

3.1 การทดสอบค่าที (t-test) ตามตัวแปร เพศ

3.2 การทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) หากพบความแตกต่างทำการทดสอบโดยใช้วิธีการของเซฟเฟ่ (พ่วงศรี วาณิชยศุภวงศ์, 2546 : 140 ; อ้างอิงจาก Rovinelli and Hambleton) ตามตัวแปร ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกรายด้าน 5 ด้าน โดยภาพรวม

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู	n = 204		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1.	ด้านการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	4.39	0.32	มาก
2.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.22	0.47	มาก
3.	ด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้	4.28	0.412	มาก
4.	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.28	0.44	มาก
5.	ด้านการนิเทศการสอน	4.26	0.45	มาก
รวม		4.55	0.40	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.55 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ($\bar{X}=4.55$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.39 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 ($\bar{X}= 4.39$, S.D. = 0.32)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ด้าน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา	เพศ		ประสบการณ์ในการทำงาน	
	T	Sig.	F	Sig.
1. ด้านการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	1.073	.301	0.80	.448
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	.153	.696	0.99	.373
3. ด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้	.298	.586	0.98	.376
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	.068	.795	1.75	.176
5. ด้านการนิเทศการสอน	2.50	.115	1.90	.152
ภาพรวม	.819	0.499	1.33	.267

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน ทั้งในรายด้านและในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านที่ระดับคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และผู้บริหารมีการสร้างความร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการประสานงานและวางแผนการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างเป็นระบบและดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนุชรี เนียมรัตน์ (2562: 72-75) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ พบว่าการบริหารงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีการบริหารงานวิชาการสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ และสอดคล้องกับ กรรณิกา โกสั่นเทียะ (2562: 56-64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียน

มัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ด้านการนิเทศการสอน สถานศึกษา ควรมีการนิเทศภายใน ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษา ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะกระบวนการคิดควบคู่ไปกับการปฏิบัติด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ควรศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ด้านการวัดและ การประเมินผลการศึกษา สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้มีการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มีการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้านสื่อ การสอนสถานศึกษา ควรมีการวางแผนในการจัดหา จัดทำ พัฒนา หรือผลิตสื่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ โพลิน พิงพิทยากุล (2562: 82) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิต ดังนี้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก การวัดผลประเมินผลและ เทียบผลการเรียนอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่สอง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้อยู่ในอันดับสุดท้าย 2) แนวทางการเรียนพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มี 12 แนวทาง 1) สนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะชีวิต ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ 3) พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน 4) สนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีแก่บุคลากร 6) สนับสนุนให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก 7) ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการนิเทศ 8) สนับสนุนให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อ 9) จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและภายนอก 10) ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทางวิชาการแก่ชุมชน 11) ส่งเสริมให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และ เข้าร่วมโครงการที่องค์กรต่าง ๆ จัดขึ้น 12) ส่งเสริมการอบรมด้านวิชาการเพื่อไปเผยแพร่องค์ความรู้ แก่ชุมชน และสอดคล้อง กับเฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564: ก) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับเบญจวรรณ กลีผล (2565: 107-121) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า มีการบริหารงานวิชาการด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา และสอดคล้องกับ หัสภูมิ รัตติ (2565: 100-102) ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตหาดใหญ่ ตามความคิดเห็นของครู พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (= 4.34, S.D.= 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และสอดคล้องกับ จีรพงศ์ ไมตรีจิตร (2565: ก) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา จำแนกตามเพศ ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของครูเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะผู้บริหารปฏิบัติงานตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ครูทั้งเพศหญิงและเพศชายต่างก็ได้รับการดูแล ด้านวิชาการจากผู้บริหารใกล้เคียงกัน ช่วยกันทำงาน ดูแลสั่งสอนนักเรียน จนรู้สึกว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของครูต้องสร้างนักเรียนให้ออกไปเป็นคนดี มีคุณภาพ อีกทั้งอาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูเพศชายและเพศหญิงเท่าเทียมกัน เพศไม่ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในงานวิชาการ เพราะงานวิชาการใช้สติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันครูเพศชายและครูเพศหญิงได้รับการศึกษาอบรมสม่ำเสมอ จึงมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารได้มากขึ้น ซึ่งมักจะเห็นเพศชายและเพศหญิงเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิชาการอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชรี เอี่ยมไผ่ (2557: ก) เพราะผู้บริหารนำหลักการ มีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหาร โดยเปิดโอกาสให้ครูมีบทบาทในการตัดสินใจ ร่วมวางแผนจัดการศึกษาจนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบการจัดการศึกษาร่วมกันมากขึ้น และยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ปัจจัยด้านเพศของครูไม่ส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องกับอรนุช พลศักดิ์ (2559: 101 – 102) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2 พบว่า บุคลากรเพศชายและบุคลากรเพศหญิง มีผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะผู้บริหารปฏิบัติงานตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นำหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษาจนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาร่วมกันมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานา จารง (2560 : ก) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า โดยรวมเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ที่ต่างกันมีระดับการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 2 ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารมีการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน โดยคำนึงถึงความเสมอภาคและความเป็นธรรมไม่จำกัดในด้านประสบการณ์ที่แตกต่างกัน แต่ภาระหน้าที่หลัก คือ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจในเหมือนกัน ผู้บริหารมีความเชื่อเพื่อการสนับสนุนการทำงานให้ผู้ที่ประสบการณ์มากกว่า ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า เพื่อประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมกัน การปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมานา จารง (2560 : ก) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการเปรียบเทียบระดับการ

บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า โดยรวมประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับ การบริหารงานวิชาการไม่ แตกต่างกัน สอดคล้องกับบุพา พรหมแย้ม (2562 : ก) ได้ทำการศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ สอดคล้องกับเฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564: ก) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไป ใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อและ การนำไปใช้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และ ด้านการนิเทศการสอนผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยของลิเคอร์ ในภาพรวม พบว่า ความเห็นอยู่ในระดับมาก มี ค่าเฉลี่ยที่ 4.55 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ส่วนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ใน 5 ด้าน จำแนกตาม เพศ และ ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของครูเพศชาย และเพศหญิงไม่แตกต่างกัน และระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการปรับปรุงหลักสูตรตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ให้สอดคล้องกับ เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน
2. ผู้บริหารควรมีการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อันสอดคล้องกับหลักสูตร ส่งเสริมการอบรมให้ครูมีทักษะ ในการสร้างและใช้สื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนในยุคดิจิทัล
4. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจในกระบวนการวัดผลและประเมินผล ครอบคลุมทั้งการประเมิน ความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

5. ผู้บริหารควรมีการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ครูปรับปรุงวิธีการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ผู้บริหารควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจด้านวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นความสนใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตละ จำแนกตามตัวแปรอื่น ๆ เช่น ขนาดสถานศึกษา สภาพพื้นที่ตั้ง เป็นต้น

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตละ

3. ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากโรงเรียนที่มีผลงานปฏิบัติงาน ที่เป็นเลิศทางด้านวิชาการ เพื่อหารูปแบบนวัตกรรมใหม่ สำหรับการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ

4. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพหรือกรณีศึกษา พหุกรณีศึกษาในสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศด้านวิชาการ เพื่อนำมาสร้างโมเดล การบริหารงานวิชาการวิธีใหม่ ที่มีคุณภาพและยั่งยืน

References

- กรรณิการ โกสั่นเทียะ. (2562). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรังสิต : กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). คู่มือคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย : กรุงเทพฯ.
- จิรพงศ์ ไมตรีจิตร. (2566). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ : สงขลา.
- เฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ : สงขลา.
- ณัฐพงษ์ ปรีชานนพกุล. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดระยองจันทบุรีและตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : จันทบุรี.
- นุชรี เนียมรัตน์. (2562). การบริหารงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ : สงขลา.
- นุชรี เอี่ยมไผ่. (2557). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง : กรุงเทพมหานคร.

- บุญชนะ บุญโตเนต และนางลักษณ์ ใจฉลาด. (2562). การศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง : ลำปาง.
- เบญจวรรณ กลีผล. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกริก : กรุงเทพฯ.
- ปาริชาติ สุนทร. (2560). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : กรุงเทพฯ.
- พงษ์พรรณ พลราช. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : อุบลราชธานี.
- ไพลิน พิงพิทยากุล. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร : นครปฐม.
- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา : ยะลา.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี : ปทุมธานี.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ : นครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา. (2568). รายงานผลการทดสอบขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2567. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา : ยะลา.
- สุชาดา ทิพย์กองลาด. (2566). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่:สงขลา.
- หัสภูมิ รัตติ. (2565). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ :สงขลา.
- อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ : นครสวรรค์.

อนุจิรา บันโย. (2565). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ลำปาง เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพะเยา :
พะเยา.

อรนุช พลศักดิ์. (2559). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : อุบลราชธานี.